

सुरक्षिततेविषयी जागरूकता ही काळाची गरज!

‘सुरक्षित बचपन अभियान’ अंतर्गत जिल्ह्यातील विविध शाळांमध्ये विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन

नांदेड (प्रतिनिधी)– बालकांचे हक्क, संरक्षण आणि लैंगिक अत्याचारांपासून बचाव करण्याबाबत विद्यार्थ्यांमध्ये जागरूकता निर्माण करण्यासाठी जिल्हा विधी सेवा प्राधिकरण, जिल्हा परिषद शिक्षण विभाग आणि बाल कल्याण विभाग यांच्या संयुक्त विद्यमाने जिल्ह्यात ‘सुरक्षित बचपन अभियान’ राबविण्यात येत आहे. २६ ते ३१ ऑक्टोबर २०२६ या कालावधीत आयोजित या अभियानांतर्गत विविध शाळांमध्ये कायदेविषयक मार्गदर्शन, जनजागृती आणि प्रबोधनात्मक कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्र राज्य विधी सेवा प्राधिकरण, मुंबई यांच्या निर्देशानुसार तसेच जिल्हा विधी सेवा प्राधिकरणाचे अध्यक्ष तथा प्रमुख जिल्हा व सत्र न्यायाधीश नरेंद्र के. ब्रह्मे यांच्या मार्गदर्शनाखाली या अभियानाचे आयोजन करण्यात आले आहे.

अभियानाची सुरुवात २६ ऑक्टोबर रोजी येथील नागार्जुना पब्लिक स्कूल येथे कायदेविषयक शिबिराने झाली. यावेळी जिल्हा विधी सेवा प्राधिकरणाचे सचिव शरद देशपांडे यांनी विद्यार्थ्यांना बालकांचे हक्क, बालकांचे शारीरिक व लैंगिक शोषण रोखण्यासाठी घ्यावयाची काळजी आणि बालकांचे लैंगिक अत्याचारांपासून संरक्षण कायद्याविषयी (पोक्सो) मार्गदर्शन केले. शिक्षणासोबतच स्वतः

च्या सुरक्षिततेविषयी जागरूक राहणे आवश्यक असल्याचे त्यांनी सांगितले. गैरवर्तनाचा प्रसंग उद्भवल्यास न घाबरता त्याचा प्रतिकार करण्याचे आवाहनही त्यांनी केले.

जिल्हा बाल संरक्षण अधिकारी विद्या आळणे यांनी बालकांसाठी उपलब्ध असलेल्या १०९८ या बाल मदतसेवा क्रमांकाची माहिती दिली. बालकल्याण समितीचे राजवंतसिंग कदम्ब यांनी बालविवाह प्रतिबंधक कायदा आणि आपत्कालीन मदतसेवांविषयी मार्गदर्शन केले. अॅड. शीतल गायकवाड यांनी विद्यार्थ्यांच्या जडणघडणीत पालकांसोबत शिक्षकांची भूमिका स्पष्ट केली, तर अॅड. कृष्णा तिडके यांनी समाजमाध्यमांच्या अतिवापरापासून दूर राहून शिक्षणावर लक्ष केंद्रित करण्याचे आवाहन केले. अॅड. आकाश लाडे यांनी पोक्सो कायद्याची प्राथमिक माहिती

दिली. २७ ऑक्टोबर रोजी किड्स किंग्डम पब्लिक स्कूल येथे आयोजित कार्यक्रमात सह दिवाणी न्यायाधीश (कनिष्ठ स्तर) ए. जी. चव्हाण यांनी बालकांच्या संरक्षणाविषयी मार्गदर्शन केले. अॅड. बी. डी. गावडे यांनी ‘गुड टच’ आणि ‘बॅड टच’ यातील फरक समजावून सांगितला, तर विद्या आळणे यांनी जिल्हा बाल संरक्षण कार्यालयाफर्मात राबविण्यात येणाऱ्या विविध शासकीय योजनांची माहिती दिली.

२८ ऑक्टोबर रोजी पोदार इंटरनॅशनल स्कूल येथे सह दिवाणी न्यायाधीश (कनिष्ठ स्तर) पी. ए. खंदारे यांच्या अध्यक्षतेखाली कार्यक्रम झाला. यावेळी बालकांचे हक्क, वैयक्तिक सुरक्षितता आणि पोक्सो कायद्याविषयी जागरूक राहण्याचे महत्त्व अधोरेखित करण्यात आले.

२९ ऑक्टोबर रोजी सना उर्दू हायस्कूल येथे सह दिवाणी न्यायाधीश (कनिष्ठ स्तर) के. बी. सोनवणे यांच्या अध्यक्षतेखाली जनजागृती कार्यक्रम झाला. अॅड. व्ही. जे. जोशी, मुख्याध्यापक अनिस तबसुम, राजवंतसिंग कदम्ब आणि विद्या आळणे यांनी लघुपटाच्या माध्यमातून तसेच मार्गदर्शनाद्वारे विद्यार्थ्यांना बालकांच्या संरक्षणासाठी असलेल्या कायद्यांची माहिती दिली.

शुक्रवार, दि. ३० ऑक्टोबर रोजी ऑक्सफर्ड इंटरनॅशनल स्कूल येथे सह दिवाणी न्यायाधीश (कनिष्ठ स्तर) एम. आर. कायस्थ यांच्या अध्यक्षतेखाली कार्यक्रम झाला. यावेळी अॅड. एम. आर. मुधोळकर यांनी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले. ३१ ऑक्टोबर रोजी गुरुकुल इंग्लिश स्कूल येथे सह दिवाणी न्यायाधीश (कनिष्ठ स्तर) एम. पी. राठोड यांच्या अध्यक्षतेखाली आणि अॅड. विजयमाला मनवर यांच्या उपस्थितीत जनजागृती कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात येणार आहे.

या अभियानाच्या माध्यमातून बालकांचे हक्क, सुरक्षितता, कायदेशीर संरक्षण आणि संकटाच्या वेळी मदत मिळविण्याच्या उपाययोजनांविषयी विद्यार्थ्यांमध्ये जागरूकता निर्माण होत आहे. या उपक्रमाचे शैक्षणिक संस्था आणि विद्यार्थ्यांकडून स्वागत करण्यात येत आहे.

खा. डॉ. अजित गोपछडे यांच्या निधीतून तीन शाळांना ओपन जिम मंजूर

नगराध्यक्षा कोटलावार यांच्या प्रयत्नाला यश

कुंडलवाडी (प्रतिनिधी)– विद्यार्थ्यांचे शारीरिक आरोग्य सुदृढ राहावे, त्यांच्यामध्ये व्यायामाची आवड निर्माण व्हावी आणि शालेय जीवनापासूनच निरोगी जीवनशैलीची सवय लागावी, या उद्देशाने कुंडलवाडी शहरातील तीन शाळांमध्ये ‘ओपन जिम’ची सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आली आहे. खासदार डॉ. अजित गोपछडे यांच्या निधीतून नगराध्यक्षा सौ. प्रेणताई गजानन कोटलावार यांच्या सातत्यपूर्ण पाठपुराव्याला यश मिळाले आहे.

खासदार डॉ. अजित गोपछडे यांच्या प्रयत्नांतून ऑइल अँड नॅचरल गॅस कॉर्पोरेशन (ओएनजीसी) यांच्या कॉर्पोरेट सोशल रिसपॉन्सिबिलिटी (सीएसआर) निधीतून नांदेड जिल्ह्यातील शासकीय व अनुदानित शाळांमध्ये ओपन जिम योजना राबविण्यात येत आहे. याच उपक्रमांतर्गत कुंडलवाडी शहरातील जिल्हा

परिषद हायस्कूल, कै. गंगाबाई पोटन्या सब्बनवार शाळा आणि मिलिंद विद्यालय या तीन शाळांमध्ये ओपन जिमची सुविधा उपलब्ध झाली आहे.

नगराध्यक्षा सौ. प्रेणताई गजानन कोटलावार आणि उपनगराध्यक्षा सौ. नेहा शैलेश न्याकावार यांनी विद्यार्थ्यांच्या शारीरिक विकासासाठी ओपन जिम उपलब्ध करून देण्याची मागणी खासदार डॉ. अजित गोपछडे यांच्याकडे केली होती. या मागणीसाठी त्यांनी सातत्याने पाठपुरावा केला. त्यांच्या प्रयत्नांना यश मिळाल्याने विद्यार्थ्यांना आता शाळेच्या परिसरातच व्यायामाची सुविधा मिळणार आहे.

ओपन जिममधील विविध व्यायाम उपकरणांच्या माध्यमातून विद्यार्थ्यांना नियमित व्यायाम करता येणार आहे. त्यामुळे विद्यार्थ्यांची शारीरिक क्षमता वाढण्यास, आरोग्य सुदृढ राहण्यास आणि व्यायामाची गोडी निर्माण होण्यास मदत होणार आहे. शिक्षणाबरोबरच विद्यार्थ्यांच्या आरोग्यालाही प्राधान्य देणारा हा उपक्रम महत्त्वपूर्ण ठरणार आहे.

शिवाजी विश्वनाथराव डोंगरे यांना ‘उद्योगरत्न पुरस्कार’ जाहीर

शंकरनगर (प्रतिनिधी)–

बिलोली तालुक्यातील अटकळी गावचे भूमिपुत्र शिवाजी विश्वनाथराव डोंगरे यांना स्वाभिमानी श्रमिक पत्रकार संघ महाराष्ट्र राज्य यांच्या वतीने सन २०२५-२६ साठीचा प्रतिष्ठेचा ‘उद्योगरत्न पुरस्कार’ जाहीर झाला आहे. हा पुरस्कार ३१ ऑक्टोबर २०२६ रोजी पुणे येथील स्वाराट येथे आयोजित सोहळ्यात प्रदान करण्यात येणार आहे.

या पुरस्काराच्या घोषणेमुळे अटकळी गावासह परिसरात आनंदाने वातावरण असून, डोंगरे यांच्यावर गावातील प्रतिष्ठित नागरिक, सामाजिक कार्यकर्ते, पत्रकार, अडम व्यापारी व उद्योजकांकडून अभिनंदनाचा वर्षाव होत आहे.

भोकर रेल्वे स्थानकावर अग्निसुरक्षा जनजागृती परिसंवादाचे आयोजन

नांदेड (प्रतिनिधी)– प्रवासी तसेच रेल्वे कर्मचाऱ्यांमध्ये अग्निसुरक्षेबाबत जागरूकता निर्माण करण्यासाठी भोकर रेल्वे स्थानकावर अग्निसुरक्षा जनजागृती परिसंवादाचे आयोजन करण्यात आले. आपत्कालीन परिस्थितीत आग लागल्यास तातडीने आणि योग्य पद्धतीने प्रतिसाद कसा द्यावा, याबाबत यावेळी मार्गदर्शन करण्यात आले.

हा जनजागृती कार्यक्रम के. राम भारोसे, वरिष्ठ मुख्य

विभागीय सुरक्षा अधिकारी, नागरी संरक्षण यांच्या मार्गदर्शनाखाली आयोजित करण्यात आला. रुद्र डिगोले, नागरी संरक्षण यावेळी उपस्थित प्रवासी व रेल्वे कर्मचाऱ्यांना अग्निसुरक्षेच्या विविध बाबींविषयी माहिती दिली.

परिसंवादादरम्यान आगीचे विविध प्रकार, आग लागण्याची संभाव्य कारणे, आग लागल्याचे लक्षात आल्यानंतर घ्यावयाची तातडीची खबरदारी आणि आपत्कालीन

सुरक्षितपणे बाहेर पडण्याचे मार्ग याबाबत सविस्तर मार्गदर्शन करण्यात आले. तसेच आगीच्या प्रकारानुसार योग्य अग्निशामक यंत्रांची निवड आणि त्याचा योग्य पद्धतीने वापर कसा करावा, याबाबत माहिती देण्यात आली.

रेल्वे स्थानकांसारख्या सार्वजनिक ठिकाणी मोठ्या संख्येने प्रवासी उपस्थित असल्याने कोणत्याही आपत्कालीन परिस्थितीत वेळेवर निर्णय घेणे, घाबरून न जाता शांत राहणे आणि उपलब्ध सुरक्षा साधनांचा योग्य वापर करणे अत्यंत महत्वाचे आहे. या अनुषंगाने आग प्रतिबंधक उपाययोजना तसेच आपत्कालीन परिस्थितीत स्वतःची आणि इतरांची सुरक्षितता कशी सुनिश्चित करावी, यावर विशेष भर देण्यात आला.

अधिकारी-कर्मचाऱ्यांच्या सेवाविषयक प्रश्नांच्या निवारणासाठी ६ नोव्हेंबर रोजी तालुकास्तरीय कर्मचारी समाधान शिबीर

नांदेड (प्रतिनिधी)– शासन सेवेत कार्यरत तसेच सेवानिवृत्त अधिकारी - कर्मचाऱ्यांच्या सेवाविषयक समस्या व प्रलंबित प्रकरणांचा वेळेत निपटारा करण्यासाठी तहसीलदार तथा तालुका कार्यकारी दंडाधिकारी, नांदेड यांच्या कार्यालयात शुक्रवार, दि. ६ नोव्हेंबर २०२६ रोजी सकाळी ११ वाजता कर्मचारी समाधान शिबिराचे आयोजन करण्यात आले आहे.

विभागीय आयुक्त, छत्रपती संभाजीनगर यांच्या दि. २ मे २०२६ रोजीच्या परिपत्रकानुसार कर्मचाऱ्यांच्या सेवाविषयक प्रकरणांचा जलदगतीने निपटारा करण्यासाठी दर महिन्याच्या पहिल्या शुक्रवारी कर्मचारी समाधान शिबीर आयोजित करण्याचे निर्देश देण्यात

आले आहेत. त्यानुसार तहसीलदार, नांदेड यांच्या अध्यक्षतेखाली तहसीलदार कार्यालयातील त्यांच्या कक्षात हे शिबीर होणार आहे. या शिबिरामध्ये वेतन, बदली, बदली, निवृत्तीवेतन, सेवानिवृत्ती उपदान, रजा, सेवापुस्तिका अद्ययावतीकरण, अनुकंपा नियुक्ती तसेच इतर सेवाविषयक प्रकरणांबाबतच्या समस्या व तक्रारींचा आढावा घेऊन त्यांचे निराकरण करण्यावर भर देण्यात येणार आहे.

नांदेड तालुक्यातील शासन सेवेत कार्यरत तसेच सेवानिवृत्त कर्मचाऱ्यांनी आपल्या सेवाविषयक प्रलंबित प्रकरणांच्या निवारणासाठी या शिबिराचा लाभ घ्यावा, असे आवाहन तहसीलदार, नांदेड यांनी केले आहे.

खडकपुऱ्यातील दर्गाह दुल्हा शाह रहमानच्या ३५ एकर वक्फ जमिनीला अखेर न्याय! तात्पुरता मुतवल्ली बरखास्त, ११ वर्षांच्या संघर्षाला यश

भू- माफियांच्या डावपेचाला चाप; दर्गाह- मशीद जमीन आता शिक्षण आणि रोजगारासाठी वापरणार

नांदेड (प्रतिनिधी)– शहरातील वजिराबाद, खडकपुरा येथील ऐतिहासिक दर्गाह हजरत दुल्हा शाह रहमान शहीद व मशिदीच्या सुमारे ३५ एकर वक्फ जमिनीचा ताबा अखेर वक्फ बोर्डाकडे बहाल करण्यात आला आहे. वक्फ महामंडळाच्या दि. २५ ऑगस्ट २०२६ च्या आदेशान्वये तात्पुरत्या मुतवल्लीला बरखास्त करण्यात आले असून, स्थानिक रहिवाशांच्या तब्बल ११ वर्षांच्या सततच्या संघर्षाला यश मिळाले आहे.

या लढ्यासाठी सहकार्य केलेल्या मुख्यमंत्री, औकाफ मंत्री, अल्पसंख्याक आयोग, खासदार, आमदार, स्व. शब्बीर अहमद अन्सारी, चैतन्यबापू देशमुख, महसूल विभाग आणि सर्व पत्रकार बांधवांचे स्थानिक समितीने आभार मानले आहेत.

रबी-उल-अब्बल १३०० हिजरी रोजी हैदराबादच्या निजामाने नांदेडच्या वजिराबाद, खडकपुरा येथील हजरत अब्दुल्ला

शाह माजी उर्फ दुल्हा शाह रहमान शहीद (रह.) यांना दर्गा आणि मशिदीसाठी ३६ बिघा जमीन इनाम (दान) म्हणून दिली होती. त्यावेळी हा परिसर पूर्णपणे ओसाड होता.

१९२० साली जवळच उस्मान शाही मिल्सची पायाभरणी झाली. त्यावेळी नांदेडची लोकसंख्या ६० हजारापेक्षाही कमी होती. मिलच्या १५३ एकर जमिनीवर कामगारांसाठी चाळी, बंगले बांधण्यात आले. मिलमध्ये मुस्लीम कामगारांची संख्या अधिक असल्याने १९५० साली स्थानिक रहिवाशांनी दर्गाहच्या मशिदीचे बांधकाम व विस्तार केला. ही मशीद खडकपुरा परिसरात ‘जामिया मशीद’ म्हणून प्रसिद्ध झाली.

वाढती लोकसंख्या लक्षात घेऊन १९७७ मध्ये जिल्हाधिकाऱ्यांच्या आदेशाने नांदेड नगरपालिकेने वक्फ बोर्डाकडून दफनभूमीसाठी ३ एकर जमीन खरेदी केली होती.

लोकसंख्या वाढल्याने जमिनीच्या किमती वाढल्या आणि काही भू- माफियांनी बनावट दस्तऐवजांच्या आधारे दर्गाहच्या मौल्यवान जमिनीवर तसेच उस्मानशाही मिल्सच्या सरकारी जमिनीवर बेकायदेशीर कब्जा करण्याचे डावपेच सुरू केले.

वक्फ कायदा १९५५ च्या विरुद्ध जाऊन दान केलेल्या जमिनीची खरेदी- विक्री आणि बेकायदेशीर ताबा वाढत होता. स्थानिक दर्गाह व मशीद समितीने २०१५ पासून वक्फ बोर्डाच्या सर्व पदाधिकाऱ्यांना ठोस कागदपत्रांसह तक्रारी करूनही कारवाई प्रलंबित होती. सेवा शर्तीवर बहाल असलेली इनामी जमीन भू- माफियांच्या हाती जात होती. अखेर पुराव्यांच्या आधारे वक्फ महामंडळाने २५ ऑगस्ट २०२६ रोजी तात्पुरत्या मुतवल्लीला बरखास्त केले आणि जमीन वक्फ बोर्डाच्या ताब्यात घेतली.

शरदचंद्र पवार विधी महाविद्यालयात ‘विधी उत्सव २०२६’ व पदवी प्रदान सोहळा उत्साहात

होते. अध्यक्षीय भाषणात त्यांनी विद्यार्थ्यांना कायद्याचे महत्त्व पटवून देत सांगितले की, मागास व दुर्गम भागातील गोरगरीब विद्यार्थ्यांचे वक्रील, न्यायाधीश होण्याचे स्वप्न शरदचंद्र पवार विधी महाविद्यालय पूर्ण करत आहे. धोंडो परिवाराने नेहमीच समाजसेवा व शैक्षणिक विकासाला प्राधान्य दिले आहे. लोहा, कंधारसारख्या ग्रामीण भागात स्थापन केलेल्या शैक्षणिक संस्थांमधून गोरगरीबांची लेकरं उच्चपदस्थ अधिकारी होतात याचे आम्हाला आत्मिक समाधान

लाभते. या सोहळ्याला स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठाचे उपनिबंधक डॉ. रवि सरोदे, स्वारातीम विद्यापीठाचे व्यवस्थापन परिषद सदस्य डॉ. प्रशांत पेशकार, नांदेड जिल्हा अभिवक्ता संघांचे जिल्हाध्यक्ष अॅड. युतुपत अर्धापूरकर, जिल्हा व सत्र न्यायालयाचे माजी सहायक अधीक्षक अॅड. नितीन कागणे, मराठी चित्रपट अभिनेते अनिल मोरे, ज्योती धोंडो यांची प्रामुख्याने उपस्थिती होती.

यावेळी अभिनेते अनिल मोरे यांनी आपल्या शैलीदार शेर- शायरीतून वक्रील व्यवसायाची महती सांगताना विद्यार्थ्यांना वक्रील फॅशन म्हणून करायची की पॅशन म्हणून, हे आधी ठरवा, असा मोलाचा सल्ला दिला. तसेच ‘यशवंत कॉलेज’मध्ये शिकत असताना लायब्ररीतून पुस्तके वाचण्यासाठी चोरून नेल्याचा किस्सा सांगताच सभागृहात एकच हशा पिकला. इतर उपस्थित मान्यवरांनीही विद्यार्थ्यांना सविस्तर मार्गदर्शन केले.

कार्यक्रमाची सुरुवात दीपप्रज्ज्वलन झाली. महाविद्यालयाचे प्राचार्य अॅड. एम. बी. अली यांनी प्रास्ताविकातून कार्यक्रमाची भूमिका विषद केली आणि महाविद्यालयाची गुणवत्ता, सोयी-सुविधा व उच्चल यशाच्या परंपरेचा आढावा घेतला.

मराठवाडा पदवीधर निवडणुकीतील विजयाचा अर्धापुरात जल्लोष

अर्धापूर (प्रतिनिधी)– मराठवाडा पदवीधर मतदार संघांच्या निवडणुकीत महाविकास आघाडीचे उमेदवार डॉ. प्रतापसिंह पाटील हे विजयी झाल्यामुळे शहरातील पू.अहिल्याबाई होळकर चौकात फटाके फोडून, पेढे वाटून घणघणबाजी करीत जल्लोष साजरा करण्यात आला.

मराठवाडा पदवीधर मतदारसंघातून डॉ. प्रतापसिंह पाटील यांनी तर नागपूर पदवीधर मतदारसंघातून अॅड. अभिजीत वंजारी, पुणे पदवीधर मतदारसंघातून हर्षदा देशमुख-जाधव यांनी विजय मिळविल्याबद्दल महाविकास आघाडीच्या वतीने राष्ट्रवादी शरद पवार गटाचे तालुकाध्यक्ष उद्धवराव पाटील राजेगोरे यांच्या नेतृत्वात फटाके फोडून व पेढे

वाटून जल्लोष साजरा करण्यात आला. यावेळी महाविकास आघाडीच्या पदाधिकारी कार्यकर्त्यांनी एकमेकांना पेढे भरवून विजयाचा आनंद साजरा केला. यावेळी तालुकाध्यक्ष उद्धवराव पाटील राजेगोरे, ज्येष्ठ नेते डॉ. उत्तमराव इंगळे, तालुकाध्यक्ष सुनील वामखेडे, जिल्हा सरचिटणीस अशोकराव बुटले, अॅड. सचिन देशमुख, युवक काँग्रेसचे शहराध्यक्ष रवींद्र

पाटील डाढाळे, तालुका उपाध्यक्ष बळीराम हुड्रेकर, शिवसेनेचे अशोक डांगे, जिल्हा प्रवक्ते सुभाष लोणे, आनंदराव सूर्यवंशी, विश्वनाथ राजेगोरे, महादजी राजेगोरे, माजी जि. प. सदस्य प्रल्हादराव सोळंके, बाळासाहेब देशमुख आंबेगावकर, रमेश सूर्यवंशी, अॅड. नितीन लोणे, बालू चव्हाण, म. गौस कुरेशी, भीमराव सरोदे आदी उपस्थित होते.

नांदेड येथील जिल्हा रुग्णालयात राष्ट्रीय जंतनाशक मोहिमेचे उद्घाटन; ३ नोव्हेंबरला पुरक मोहीम

नांदेड (प्रतिनिधी)– बालकांना जंतूंच्या प्रादुर्भावापासून मुक्त ठेवून त्यांचे आरोग्य सुदृढ राखण्यासाठी जिल्हा रुग्णालय, नांदेड येथे मंगळवारी राष्ट्रीय जंतनाशक मोहीम राबविण्यात आली. या मोहिमेचे उद्घाटन जिल्हा शल्य चिकित्सक डॉ. एस. एम. पेरेके यांच्या हस्ते करण्यात आले. या मोहिमेद्वारे १ ते १९ वर्षे वयोगटातील बालकांना जंतनाशक गोळ्या देण्याबाबत जागरूक राहावे, असे आवाहन करण्यात आले.

राष्ट्रीय जंतनाशक मोहिमेंतर्गत १ ते २ वर्षे वयोगटातील बालकांना अल्वेन्डासोल गोळीची अर्धी मात्रा योग्य पद्धतीने देण्यात येणार आहे, तर २ ते १९ वर्षे वयोगटातील बालकांना एक गोळी देण्यात येणार आहे.

जिल्ह्यातील सर्व पालकांनी आपल्या १ ते १९ वर्षे वयोगटातील बालकांना आरोग्य विभागाच्या सूचनांनुसार जंतनाशक गोळी देऊन मोहिमेत सहभागी व्हावे, असे आवाहन जिल्हा शल्य चिकित्सक डॉ. एस. एम. पेरेके यांनी केले आहे.

‘समरगंध’ कवितासंग्रह ‘इंदिरा संत स्मृती’ राज्यस्तरीय काव्य पुरस्काराने सन्मानित

नांदेड (प्रतिनिधी)– कवयित्री डॉ. अंजली कानिंदे यांच्या पहिल्या ‘समरगंध’ या कवितेसंग्रहाला ‘इंदिरा संत स्मृती’ राज्यस्तरीय काव्य पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले. विद्यानिकेतन सामाजिक व शैक्षणिक संस्था, महाराष्ट्र राज्य यांच्या वतीने २५ ऑक्टोबर रोजी कोचळेवाडी जि. सातारा येथे सकाळी ११ वाजता आयोजित राज्यस्तरीय पुरस्कार वितरण सोहळ्यात हा पुरस्कार प्रदान करण्यात आला.

प्रेम आणि विरहाच्या भावविश्वाचा काव्यमय आविष्कार असलेल्या ‘समरगंध’ या संग्रहातील साहित्यिक योगदानाची दखल घेत डॉ. कानिंदे यांना हा सन्मान देण्यात आला. सोहळ्याचे उद्घाटन ज्येष्ठ अभिनेत्री सी. प्रियांका शिंदे यांच्या हस्ते झाले. यावेळी श्री फाऊंडेशनचे संस्थापक अध्यक्ष सागर पडाळे, कार्यक्रमाचे आयोजक तथा विद्यानिकेतन संस्थेचे शशिकांत एकनाथ कोचळे, पत्रकार तथा संपादक सुनील रासकर, सम्राट बौद्ध जनजागृती सेवाभावी संस्थेच्या अध्यक्षा सी. रेखा साने यांच्यासह विद्यार्थी, पालक आणि विविध क्षेत्रातील मान्यवर उपस्थित होते.

वसंतराव नाईक महाविद्यालयाच्या खेळाडूंची विविध स्पर्धांसाठी निवड

नवीन नांदेड (प्रतिनिधी)– स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठांतर्गत आयोजित विविध क्रीडा स्पर्धांमध्ये वसंतराव नाईक महाविद्यालयाच्या खेळाडूंनी उल्लेखनीय यश संपादन करून महाविद्यालयाच्या क्रीडा क्षेत्रातील लोकिकात भर घातली आहे. पॉवरलिफ्टिंग स्पर्धेतही सुवर्ण विजेतेपदासह बास्केटबॉल आणि बॉक्सिंग या खेळांमध्ये अखिल भारतीय विद्यापीठ स्तरावरील स्पर्धांसाठी निवड झाली आहे.

स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ आणि नारायणराव चव्हाण लॉ कॉलेज यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित ‘सी झोन पॉवरलिफ्टिंग’ स्पर्धेत त महाविद्यालयाच्या प्रथम क्रमांक तर क्रुषिकेश वानखेडे याने ८४ किलो वजन गटात प्रथम क्रमांक मिळवून दोघांनीही सुवर्ण पदकावर नाव कोरले आहे. तर प्रसाद गोरकडे याने द्वितीय क्रमांक संपादन केला. या खेळाडूंनी आपल्या उत्कृष्ट

ताकदीच्या जोरावर महाविद्यालयाच्या यशात मोलाची भर घातली. तसेच स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ आणि महात्मा ज्योतिबा फुले महाविद्यालय, मुखेड यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित सेंट्र झोन बास्केटबॉल स्पर्धेत वसंतराव नाईक महाविद्यालयाच्या पल्लवी कैलास भालेराव, साक्षी दिलीप भालेराव आणि प्रेम दिलीप भालेराव या खेळाडूंची अखिल भारतीय आंतरविद्यापीठ बास्केटबॉल स्पर्धे

च्या प्रशिक्षण शिबिरासाठी निवड झाली आहे. याशिवाय, स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठाच्या सेंट्र झोन स्पर्धेत महाविद्यालयाच्या ओमकार मारवडे याने प्रथम क्रमांक पटकावून उल्लेखनीय कामगिरी केली. त्याची अखिल भारतीय आंतर विद्यापीठ बॉक्सिंग स्पर्धेसाठी निवड झाली आहे. या निवडीमुळे महाविद्यालयाच्या क्रीडा

क्षेत्रातील यशात आणखी एक मानाचा तुरा रोवला गेला आहे. या सर्व यशस्वी खेळाडूंचा प्राचार्य प्रोफेसर डॉ. शेखर युंगरवार यांच्या हस्ते सत्कार करण्यात आला. यावेळी प्राचार्यांनी खेळाडूंचे अभिनंदन करून त्यांच्या मेहनतीचे, नियमित सरावाचे आणि जिद्दीचे कौतुक केले. क्रीडा क्षेत्रात यश मिळविण्यासाठी सातत्यपूर्ण सराव, शिस्त, आत्मविश्वास आणि कठोर परिश्रम आवश्यक असल्याचे सांगून त्यांनी सर्व खेळाडूंना आगामी स्पर्धांसाठी शुभेच्छा दिल्या.

या प्रसंगी महाविद्यालयाचे उपप्राचार्य डॉ. व्ही.आर.राठोड, कार्यालयीन अधीक्षक आर. डी. राठोड, प्रा.डॉ.ए.जी.ग्वे, प्रा.डॉ. उत्तम कानवटे आदी उपस्थित होते.

या सर्व विद्यार्थ्यांना क्रीडा व शारीरिक शिक्षण विभागप्रमुख प. डॉ.साहेबराव मोरे, प्रा.डॉ. राहुल सरोदे, प्रा. डॉ. महेश जाधव यांनी मार्गदर्शन केले.

तंत्रमंत्र

विज्ञानयुगातील बितंबातम्या

घरासाठी कोणता प्रिंटर खरेदी करावा?

इंकजेट, इंक टँक की लेझर; किंमत अन् देखभालीचे पूर्ण गणित समजून घ्या...

घरातील मुलांचे शालेय प्रकल्प, महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांचे अभ्यासाचे साहित्य, कार्यालयीन कागदपत्रे किंवा छोट्या व्यवसायातील दैनंदिन कामे... अशा विविध कारणांसाठी घरात प्रिंटर असणे आता गरजेचे झाले आहे. प्रत्येक वेळी छपाईसाठी दुकानात जाण्यापेक्षा घरातच प्रिंटर असल्यास वेळ आणि श्रमाची बचत होते. मात्र, बाजारात इंकजेट, इंक टँक आणि लेझर प्रिंटरचे अनेक पर्याय उपलब्ध असल्याने नेमका कोणता प्रिंटर खरेदी करावा, असा प्रश्न अनेकांना पडतो. प्रिंटर खरेदी करताना केवळ त्याची किंमत पाहणे पुरेसे नाही. त्याचा वापर किती होणार आहे, एका पानाच्या छपाईसाठी किती खर्च येतो आणि शाई किंवा टोनर बदलण्याचा खर्च किती आहे, याचाही विचार करणे आवश्यक आहे. त्यानुसार योग्य प्रिंटर निवडल्यास दीर्घकाळात पैशांची बचत होऊ शकते...

कमी वापरासाठी इंकजेट प्रिंटर योग्य

महिन्याला केवळ १० ते १५ पाने छापण्याची गरज असेल, तर इंकजेट प्रिंटर हा किफायतशीर पर्याय ठरू शकतो. साधारणतः २,५०० ते ४,००० रुपयांच्या दरम्यान हे प्रिंटर उपलब्ध होतात. या प्रिंटरमध्ये छपाईसाठी

शाईच्या काड्यांचा (कार्ट्रिज) वापर केला जातो. एका कार्ट्रिजसाठी साधारणतः १,००० ते १,८०० रुपये खर्च येतो. त्यामुळे एका पानाच्या छपाईसाठी अंदाजे ५ ते ७ रुपये खर्च होऊ शकतो. मात्र, या प्रिंटरचा वापर दीर्घकाळ

केला नाही, तर कार्ट्रिजमधील शाई सुकण्याची शक्यता असते. त्यामुळे अधूनमधून छपाई करणे आवश्यक ठरते. कमी प्रमाणात आणि अधूनमधून छपाई करणाऱ्यांसाठी हा पर्याय उपयुक्त आहे.

नियमित छपाईसाठी इंक टँक प्रिंटर फायदेशीर

विद्यार्थी, व्यावसायिक, घरातून काम करणारे कर्मचारी आणि लघुउद्योजक यांच्यासाठी इंक टँक प्रिंटर अधिक फायदेशीर ठरू शकतो. या प्रिंटरची किंमत साधारणतः ११ हजार ते १६ हजार रुपयांदरम्यान असते. सुरुवातीला

या प्रिंटरसाठी अधिक पैसे खर्च करावे लागतात. मात्र, त्याच्या देखभालीचा आणि छपाईचा खर्च तुलनेने कमी असतो. यामध्ये स्वतंत्र कार्ट्रिज खरेदी करण्याऐवजी शाईच्या बाटल्यांचा वापर केला जातो. या प्रिंटरमध्ये एका

कृष्णधवल पानाच्या छपाईसाठी साधारणतः १५ ते २५ पैसे, तर रंगीत पानासाठी ४० ते ५० पैसे खर्च येतो. त्यामुळे मोठ्या प्रमाणात छपाईकरायची आवश्यकता हा पर्याय आर्थिकदृष्ट्या अधिक फायदेशीर ठरतो.

मोठ्या प्रमाणातील छपाईसाठी लेझर प्रिंटर

कार्यालयीन कागदपत्रे, बिले, पावत्या, कायदेशीर दस्तऐवज किंवा इतर मजकूरप्रधान कागदपत्रांची मोठ्या प्रमाणात छपाई करायची असेल आणि रंगीत छपाईची आवश्यकता नसेल, तर कृष्णधवल लेझर प्रिंटर खरेदी करणे योग्य ठरू शकते. या

प्रिंटरची किंमत साधारणतः १२ हजार ते १८ हजार रुपयांदरम्यान असते. इतर प्रिंटरप्रमाणे यामध्ये द्रवरूप शाईऐवजी कोरड्या स्वरूपातील टोनर पावडरचा वापर केला जातो. त्यामुळे प्रिंटर अनेक महिने वापरविना ठेवला तरी शाई सुकण्याची समस्या उद्भवत

नाही. नवीन टोनरसाठी साधारणतः २ हजार ते ३ हजार ५०० रुपये खर्च येतो. एका पानाच्या छपाईचा खर्च अंदाजे १.५० ते २ रुपये असतो. जलद गतीने आणि स्पष्ट अक्षरांत छपाई करण्यासाठी लेझर प्रिंटर उपयुक्त मानला जातो.

प्रिंटर खरेदी करताना या सुविधांकडे लक्ष द्या...

» प्रिंटरची निवड करताना त्याची किंमत आणि छपाईचा खर्च याबरोबरच काही महत्वाच्या सुविधाही तपासून घ्याव्यात.
» वाय-फाय सुविधा : प्रिंटरमध्ये वाय-फायची सुविधा असल्यास मोबाइल किंवा संगणकाला केबलने जोडण्याची गरज पडत नाही. थेट मोबाइल किंवा

लॅपटॉपवरून छपाई करता येते.
» स्कॅनिंगची सुविधा : महत्वाची कागदपत्रे, प्रमाणपत्रे किंवा इतर दस्तऐवज संगणक अथवा मोबाइलमध्ये साठवण्यासाठी स्कॅनिंगची सुविधा उपयोगी ठरते.
» छायांकित प्रत (फोटोकॉपी) : प्रिंटरमध्ये छायांकित प्रत काढण्याची सुविधा असल्यास

छोट्या-मोठ्या कामांसाठी वारंवार झेरॉक्सच्या दुकानात जाण्याची गरज भासत नाही.
» बहुउपयोगी प्रिंटरला प्राधान्य : छपाई, स्कॅनिंग आणि छायांकित प्रत काढण्याची सुविधा एकाच यंत्रात उपलब्ध असल्यास घरगुती वापरासाठी ते अधिक सोयीचे ठरते.

कोणता प्रिंटर खरेदी करणे फायदेशीर?

एकूणच, प्रिंटर खरेदी करण्यापूर्वी आपल्या वापराचे स्वरूप निश्चित करणे महत्वाचे आहे. महिन्याला १० ते १५ पाने छापायची असल्यास इंकजेट प्रिंटर पुरेसा ठरतो. नियमित आणि मोठ्या प्रमाणात रंगीत

तसेच कृष्णधवल छपाई करायची असल्यास इंक टँक प्रिंटर अधिक किफायतशीर आहे, तर केवळ कृष्णधवल कागदपत्रांची जलद आणि मोठ्या प्रमाणात छपाई करायची असल्यास लेझर प्रिंटरचा

विचार करता येईल. त्यामुळे केवळ कमी किमतीचा प्रिंटर खरेदी करण्यापेक्षा त्याची शाई, टोनर, देखभाल आणि प्रत्येक पानामागील खर्च लक्षात घेऊन निर्णय घेणे अधिक शहाणपणाचे ठरेल.

हिवाळ्यात गिझरमुळे बसू शकते वीजबिलाची झळ!

एसीइतका वीजखर्च टाळण्यासाठी या चार गोष्टी लक्षात ठेवा...

हिवाळ्याची चाहूल लागताच घराघरांत गरम पाण्यासाठी गिझरचा वापर सुरू होतो. सकाळी आंधोळीसाठी तसेच घरातील इतर कामांसाठी गरम पाणी उपलब्ध होत असल्याने गिझर हे अत्यावश्यक उपकरण बनले आहे. मात्र, गिझरचा वापर योग्य पद्धतीने केला नाही, तर त्याचा परिणाम थेट वीजबिलावर होऊ शकतो. घरांमध्ये सामान्यतः २ हजार ते ३ हजार वॅट क्षमतेचे गिझर वापरले जातात. त्यामुळे त्यांचा वीजवापरही लक्षणीय असतो. निष्काळजीपणे गिझर सुरू ठेवल्यास हिवाळ्यात वीजबिलात मोठी वाढ होऊ शकते. मात्र, गिझरचे तापमान, वापराची वेळ आणि देखभाल याबाबत काही गोष्टींची काळजी घेतल्यास विजेची बचत करता येते. गरम पाण्याची सोय कायम ठेवून वीजबिलाचा भार कमी करण्यासाठी चार उपाय उपयुक्त ठरू शकतात...

१ गिझरचे तापमान योग्य पातळीवर ठेवा : अनेक गिझरमध्ये सुरुवातीला तापमान ६० ते ७५ अंश सेल्सिअसपर्यंत निश्चित केलेले असते. प्रत्यक्षात घरगुती वापरासाठी इतक्या जास्त तापमानाची नेहमीच आवश्यकता नसते. त्यामुळे गिझरमधील तापमान नियंत्रक (थर्मोस्टॅट) साधारणतः ४५ ते ५० अंश सेल्सिअसवर ठेवता येतो. यामुळे पाणी आवश्यक तापमानापर्यंत पोहोचल्यानंतर गिझर आपोआप बंद होण्यास मदत होते. तसेच अतिउष्ण पाण्यात थंड पाणी मिसळण्याची गरजही कमी होते. मात्र, पाण्याचे तापमान वापरकर्त्यांच्या गरजेनुसार निश्चित करावे आणि भाजण्याचा धोका टाळण्यासाठी गरम पाण्याची काळजीपूर्वक हाताळणी करावी.

२ टाइमर किंवा स्मार्ट प्लगचा वापर करा : गिझरमध्ये स्वयंचालित बंद होण्याची सुविधा (ऑटो कट) असली, तरी ती दिवसभर सुरू ठेवणे योग्य नाही. गरज नसताना गिझर सुरू राहिल्यास पाणी पुन्हा गरम करण्यासाठी वीज खर्च होत राहते. त्यामुळे गरम पाणी आवश्यक असण्याच्या काही वेळ आधीच गिझर सुरू करावा आणि पाणी गरम झाल्यानंतर तो बंद करावा. साधारणतः १५ ते २०

मिनिटांत पाणी गरम होऊ शकते; मात्र प्रत्यक्ष वेळ गिझरची क्षमता, पाण्याचे सुरुवातीचे तापमान आणि वापरावर अवलंबून असतो. गिझर बंद करायचा विसरण्याची शक्यता असल्यास योग्य क्षमतेच्या १६ ऑपिअर स्मार्ट प्लग किंवा टाइमरचा वापर करता येतो. त्याद्वारे गिझर सुरू आणि बंद होण्याची वेळ निश्चित करता येते. मात्र, स्मार्ट प्लग हा गिझरच्या विद्युतभारासाठी योग्य प्रमाणित असणे आवश्यक आहे. सुरक्षिततेच्या दृष्टीने तज्ञांचा सल्ला घेणे महत्वाचे आहे.

३ अधिक स्टार मानांकन असलेला गिझर निवडा : नवीन गिझर खरेदी करताना त्याची किंमत आणि पाण्याची क्षमता याबरोबरच ऊर्जा कार्यक्षमतेकडेही लक्ष द्यावे. शक्य असल्यास अधिक स्टार मानांकन असलेल्या ऊर्जा कार्यक्षम मॉडेलची निवड करावी. अधिक स्टार मानांकन असलेल्या उपकरणांमुळे दीर्घकाळात वीजबचत होण्यास मदत होते. गिझरची क्षमता कुटुंबातील सदस्यांच्या संख्येनुसार निवडणेही महत्वाचे आहे. एक ते दोन सदस्यांच्या कुटुंबासाठी साधारणतः १५ लिटर क्षमतेचा गिझर पुरेसा ठरू शकतो. चार सदस्यांच्या कुटुंबासाठी साधारणतः

२५ लिटर क्षमतेचा गिझर विचारात घेता येतो. स्वयंपाकघरात भांडी धुण्यासाठी १ ते ३ लिटर क्षमतेचा तत्काळ पाणी गरम करणारा गिझर (इन्स्टंट गिझर) उपयुक्त ठरू शकतो. मात्र, गिझरची क्षमता निवडताना पाण्याचा वापर, आंधोळीची पद्धत आणि कुटुंबाच्या गरजांचाही विचार करावा.

४ वर्षातून एकदा गिझरची देखभाल करा : अनेक भागांमध्ये पाण्यात क्षारांचे प्रमाण अधिक असते. अशा पाण्यामुळे गिझरमधील उष्णता निर्माण करणाऱ्या दांड्यावर (हीटिंग रॉड) तसेच आतील भागांवर खनिजांचे थर जमा होऊ शकतात. त्यामुळे पाणी गरम करण्याची कार्यक्षमता कमी होते आणि अधिक वीज खर्च होण्याची शक्यता असते. ही समस्या टाळण्यासाठी गिझरची वर्षातून किमान एकदा तज्ञांकडून तपासणी आणि देखभाल करून घ्यावी. आवश्यकतेनुसार आतील भागांची स्वच्छता करावी. तसेच गंजण्यापासून संरक्षण करणारा ऑनोड दांडा (ऑनोड रॉड) खराब झाला असल्यास तो बदलून घ्यावा. यामुळे गिझरचे आयुष्य वाढण्यास आणि त्याची कार्यक्षमता टिकवून ठेवण्यास मदत होते.

संगणकावर आधारित प्रत्येक नोकरीवर टांगती तलवार!

एक व्यक्ती करणार दहा जणांचे काम; ‘झोहो’चे संस्थापक श्रीधर वेम्बू यांनी सांगितले, ‘एआय’ने काय बदलेल...

कृत्रिम बुद्धिमत्तेचा (एआय) वापर दिवसेंदिवस वेगाने वाढत असून, त्याचा परिणाम रोजगाराच्या स्वरूपावरही होऊ लागला आहे. भविष्यात संगणकाच्या माध्यमातून केली जाणारी कोणतीही नोकरी या तंत्रज्ञानामुळे धोक्यात येऊ शकते, असा इशारा ‘झोहो’ या सॉफ्टवेअर कंपनीचे संस्थापक श्रीधर वेम्बू यांनी दिला आहे. कृत्रिम बुद्धिमत्तेच्या मदतीने एक कुशल व्यक्ती दहा जणांइतके काम करू शकते, असे त्यांनी म्हटले आहे. मात्र, याचा अर्थ संगणकावर काम करणाऱ्या ९० टक्के कर्मचाऱ्यांचा रोजगार पूर्णपणे संपुष्टात येईल, असा होत नसल्याचेही त्यांनी स्पष्ट केले आहे. सध्या इंटरनेट आणि संगणकाच्या माध्यमातून केली जाणारी अनेक कामे कृत्रिम बुद्धिमत्तेच्या मदतीने कमी वेळेत पूर्ण होत आहेत. लेखन, माहितीचे विश्लेषण, संगणकीय प्रणाली विकसित करणे, विपणन आणि इतर डिजिटल कामांमध्ये या तंत्रज्ञानाचा वापर वाढत आहे. त्यामुळे काम करण्याच्या पारंपरिक पद्धतीत मोठे बदल होण्याची शक्यता निर्माण झाली आहे.

कामकाजाच्या पद्धतीत मोठे बदल होणार

कृत्रिम बुद्धिमत्तेमुळे केवळ एखाद्या कंपनीच्या कामकाजातच नव्हे, तर देशाच्या आणि जागतिक अर्थव्यवस्थेच्या कार्यपद्धतीही मोठे बदल घडतील, असे वेम्बू यांनी म्हटले आहे. जुन्या रोजगारांच्या जागी नवीन प्रकारची कामे निर्माण होत असताना संक्रमणाचा हा काळ अनेकांसाठी कठीण ठरू शकतो. कर्मचाऱ्यांना नवीन तंत्रज्ञान शिकावे लागेल, कौशल्यांमध्ये बदल करावे लागतील आणि कामाच्या नव्या पद्धतीशी जुळवून घ्यावे लागेल. या बदलाची प्रक्रिया काहींसाठी आव्हानात्मक आणि त्रासदायक ठरू शकते.

कामाचा वेग 25 ते 50 टक्क्यांनी वाढला

यापूर्वीही श्रीधर वेम्बू यांनी कृत्रिम बुद्धिमत्तेचा सॉफ्टवेअर उद्योगावर होणाऱ्या परिणामांविषयी मत व्यक्त केले होते. त्यांच्या म्हणण्यानुसार, एआयच्या वापरामुळे सॉफ्टवेअर विकसित करण्याचा वेग सुमारे २५ ते ५० टक्क्यांनी वाढला आहे. संपूर्ण सॉफ्टवेअर तयार करण्याच्या प्रक्रियेचा विचार करता ही वाढ दिसून येत असल्याचे त्यांनी सांगितले होते. कृत्रिम बुद्धिमत्तेच्या मदतीने एखाद्या संगणकीय प्रणालीचे किंवा ऑप्लिकेशनचे प्राथमिक प्रारूप अत्यंत कमी वेळेत तयार करणे शक्य झाले आहे. मात्र, त्याचे पूर्ण विकसित उत्पादनात रूपांतर करणे, त्यातील त्रुटी दूर करणे आणि प्रत्यक्ष वापरासाठी ते सक्षम बनवणे यासाठी अद्याप मानवी कौशल्याची आवश्यकता आहे. भविष्यात उत्पादकतेमध्ये दहापट किंवा शंभरपट वाढ होण्याची शक्यता असून, असे परिवर्तन प्रत्यक्षात घडेल, असा विश्वासही वेम्बू यांनी व्यक्त केला आहे. एकूणच, कृत्रिम बुद्धिमत्ता हे केवळ कामाचा वेग वाढवणारे तंत्रज्ञान राहिलेले नाही, तर रोजगाराचे स्वरूप बदलण्याची क्षमता त्यात आहे. त्यामुळे संगणकावर आधारित काम करणाऱ्या कर्मचाऱ्यांसाठी नवीन तंत्रज्ञान आत्मसात करणे, कौशल्ये विकसित करणे आणि बदलत्या परिस्थितीशी जुळवून घेणे भविष्यात अधिक महत्वाचे ठरणार आहे.

वेम्बू यांनी रोजगाराबाबत काय म्हटले?

श्रीधर वेम्बू यांनी त्यांच्या अधिकृत ‘एक्स’ खाल्यावर केलेल्या पोस्टमधून कृत्रिम बुद्धिमत्तेमुळे निर्माण होणाऱ्या रोजगारविषयक आव्हानांकडे लक्ष वेधले आहे. त्यांच्या मते, संगणकाच्या माध्यमातून केली जाणारी जवळपास प्रत्येक नोकरी आता नव्या प्रकारच्या जोखमीला सामोरी जात आहे. कारण कृत्रिम बुद्धिमत्तेचा प्रभावी वापर करणारी एक कुशल व्यक्ती दहा कर्मचाऱ्यांच्या कामाइतके काम करू शकते. मात्र, यामुळे संगणकावर काम करणाऱ्या ९० टक्के लोकांकडे कोणतेही काम उरणार नाही, असा त्याचा अर्थ काढणे चुकीचे ठरेल. उलट, कामाचा खर्च कमी झाल्यामुळे आतापर्यंत आर्थिक मर्यादांमुळे कुशल सॉफ्टवेअर अभियंते किंवा डिजिटल विपणन तज्ञांची नियुक्ती करू न शकणाऱ्या कंपन्यांनाही आता अशा कर्मचाऱ्यांची सेवा घेणे शक्य होऊ शकते, असे वेम्बू यांनी नमूद केले आहे.

एक व्यक्ती दहा जणांचे काम करणार!

कृत्रिम बुद्धिमत्तेमुळे कामाचा वेग आणि उत्पादकता वाढणार आहे. पूर्वी एखादे काम पूर्ण करण्यासाठी अनेक कर्मचाऱ्यांची आवश्यकता भासत होती. मात्र, आता योग्य कौशल्य असलेली एक व्यक्ती एआयच्या मदतीने तेच काम कमी वेळेत पूर्ण करू शकते. त्यामुळे कंपन्यांमधील मनुष्यबळाची रचना, कामाचे नियोजन आणि कर्मचारी नियुक्तीच्या पद्धतीत बदल होण्याची शक्यता आहे. या बदलामुळे काही पारंपरिक नोकऱ्यांचे स्वरूप बदलू शकते, तर काही कामांची गरज कमी होऊ शकते. त्याचवेळी कृत्रिम बुद्धिमत्तेच्या वापराशी संबंधित नवीन कौशल्ये आणि रोजगाराच्या संधीही निर्माण होऊ शकतात.

रा. धनेगाव ता.जि. नांदेड

